

Táncskereső

Jegyzetek az Asszonytáncához.

*(Nánay István: Pesti színházi levél,
Híd, 2005. január)*

- Mióta a *Psyché*-ben nekifogtam eltáncolni egy versben írt élettörténetet, mindenben, mindenütt a tánc kísértett, az én táncom, azt kerestem, nem is kifelé, nemcsak kifelé, hanem befelé indított expedíciókkal.

- Kodály mondta, hogy a zene mindenkié. Ezt én úgy tágítanám, hogy a tánc is mindenkié. Talán előbből mint a zene, de biztosan őszintébben mint a szavak. Talán ősbibb, mélyebb értelemben mint az ének-zene, még a csönd idejétől származik a gesztus, a mozdulat, a ritmus, mint az élet szoros tartozéka.

- Aztán a ritmus és a mozdulat belülről vagy kívülről fakadón sok mindent megtehet, de ártatlanul, mert táncban nem lehet hazudni. Egyszerűen túl van (vagy innen) a verbális manipulációk területén.

- Kereséseim leírása ezúttal elmarad, hiszen a napszámosmunka nem téma a közvélemény számára, legfeljebb vicc- vagy pletykatéma, de talán még azt se éri meg, nem „érdekes”. Olyannyira egyszerű módszerrel dolgoztam, hogy azt leírni fölösleges, mert ahány nap telt, arról mind ugyanazt írhatnám.

- És mégis: hiába volt néha beláthatatlanul monoton és reménytelen ugyanazon zenedarab hónapokig tartó újra- meg újrakhallgatása, pici változások, kis impulzusok, ösztönös, félénk kis lépések kezdtek bennem fölsejleni, el-elveszve, megjelenve ismét, mint a bűvópatak.

- Ahogy a néptánc se volt soha a társadalmi elit kizárólagos előjoga, a tánc maga se írható be egy elit kiváltságai közé. A balett elitizmusa, ketreckszerű koreográfiákba merevült kódrendszere, amelyre évtizedekig úgy tekintettem föl, mint valami tündöklő Everestre, egyszerre köddé lett, délibábos semmivé foszlott.

- Más táncokat láttam megtörténni. Egy házitigris napi koreográfiáját a közérttől az ágyvetésig, egy utcaseprő, egy taxis, áruházi pénztáros repetitív szólóját (Philip Glass zenéje nemhiába illik annyira a Kizököknt idő lassú és gyors képsoraihoz).

- A nagy tánc érdekelt, amely nincs elzárva a „fenn szép fényes” táncterembe a rúd és tükör narcisztikus világába, s nem törődik már az arc, a pofa sminkelt látszataival, hanem mesél tisztán és egyszerűen mint a fa: nyáron zöldell, télen levéltelen csontváz, tavasszal teszi amit lehet, rügyezik, virágozik.

- Miután pár évtizeden át tanultam évszakokkal mérni az időt, nem pedig a versenyfutás másodperceivel, rájöttem, mennyi hülyeség után ácsingóztam azelőtt.

- Konkrét, centrális, szimmetrikus – mondta egy ismert pesti koreográfus táncosra, amely megtalált engem, a tánckeresőt. Egyelőre. Remélem, talpalunk is együtt még egy ideig.

Budapest, 2006. január 7.

